

Jaarverslag en definitief uitvoeringsverslag voor de doelstelling "Investeren in groei en werkgelegenheid"

DEEL A

IDENTIFICATIE VAN HET JAARVERSLAG/DEFINITIEVE UITVOERINGSVERSLAG

CCI	2014NL16RFOP003
Titel	Operationeel Programma EFRO 2014-2020 Zuid-Nederland
Versie	2016.0
Datum van goedkeuring van het verslag door het Comité van toezicht	19-apr-2017

2. OVERZICHT VAN DE UITVOERING VAN HET OPERATIONELE PROGRAMMA (ARTIKEL 50, LID 2 EN 111, LID 3, ONDER A), VAN VERORDENING (EU) NR. 1303/2013)

2.1. Essentiële informatie over de uitvoering van het operationele programma voor het betrokken jaar, met inbegrip van financieringsinstrumenten, met betrekking tot de financiële en indicatorgegevens.

Op 5 december 2014 is het OPZuid goedgekeurd door de Europese Commissie, zodat vanaf 2015 het programma kon worden opengesteld voor aanvragen. In overeenstemming met artikel 50 en 111 van vo. 1303/2013 dient vanaf 2016 t/m 2023 ieder jaar een uitvoeringsverslag te worden ingediend. Hierin wordt vermeld welke activiteiten er in het voorafgaande jaar zijn uitgevoerd. Dit uitvoeringsverslag dient voor 30 juni 2017 te worden ingediend bij de EC.

De werkzaamheden in 2016 concentreren zich met name op de uitvoering van het programma. Hierin zijn verschillende type werkzaamheden te onderscheiden:

1. Algeheel programmamanagement en ontwikkeling programma
2. Openstellingen en beoordelingen projecten
3. Beheer gehonoreerde projecten

De werkzaamheden voor de Technische Bijstand waren in 2014 en 2015 volledig gericht op de uitvoering van het programma op deze drie punten.

Ad1: Algeheel programmamanagement en ontwikkeling programma

In 2016 heeft het programma een verdere ontwikkeling doorgemaakt. Na elke openstellingen wordt door de deskundigencommissie een reflectie gehouden op de openstelling die is geweest. Hierbij worden aandachtspunten en verbeter suggesties voor de stuurgroep. De stuurgroep verwerkt deze in de nieuwe openstellingen. Hiermee blijft het programma in ontwikkeling.

In november 2016 is een bijeenkomst georganiseerd met alle stakeholders binnen het programma. Hierbij is stilgestaan bij 2 jaar programma-uitvoering. De stakeholders die aanwezig waren hebben hierbij feedback gegeven op de programma-invulling tot op heden. Deze feedback zal verder worden uitgewerkt en als input dienen voor nieuwe openstellingen en eventueel toekomstige programma's.

In 2016 is er tevens een projectportfolio toegevoegd aan de website. Hiermee zijn alle projecten gevisualiseerd binnen de website stimulus.nl.

Ad 2 Openstellingen en beoordelingen van projecten.

Binnen het OPZuid is er in 2016 één openstelling geweest in 2016. Dit betrof de openstelling in het kader van 1B1. Deze openstelling had een subsidieplafond van € 10 miljoen. Er zijn binnen deze openstelling 35 projecten ingediend voor een bedrag van ruim € 35 miljoen. In deze tweede openstelling 1B1 zijn er 27 projecten als voldoende beoordeeld en zijn uiteindelijk 14 projecten gehonoreerd binnen het subsidieplafond. Daarentegen zijn er 13 projecten afgewezen op basis van het subsidieplafond ondanks het feit dat deze door de deskundigencommissie als voldoende zijn beoordeeld. Eerder zijn er 3 projecten beoordeeld als onvoldoende en zijn er 5 projecten niet volledig beschouwd.

Ad 3 beheer gehonoreerde projecten

Eind 2016 zijn alle projecten gehonoreerd door de deskundigencommissie ook daadwerkelijk gecommiteerd. Er zijn nog twee projecten in behandeling. Dit zijn de projecten die op de rand van het subsidieplafond zijn gehonoreerd. Hiermee kon pas worden gestart nadat alle projecten binnen het subsidieplafond ware gecommiteerd omdat dan pas duidelijkheid was, hoeveel subsidie er beschikbaar zou zijn. Van de gecommiteerde projecten zijn inmiddels ook al voortgangsrapportages ontvangen. Er zijn reeds voor een bedrag van € 13 miljoen aan goedgekeurde subsidiabele kosten verwerkt. Binnen het OPZuid zijn er nog geen betaalaanvragen danwel vaststellingen geweest in 2016. Voor 2017 staan de eerste betaalaanvragen gepland. In overleg met de certificeringsautoriteit zal deze worden voorbereid.

3. UITVOERING VAN DE PRIORITAIRE AS (ARTIKEL 50, LID 2, VAN VERORDENING (EU) NR. 1303/2013)

3.1. Overzicht van de uitvoering

ID	Prioritaire as	Essentiële informatie over de uitvoering van de prioritaire as onder verwijzing naar de belangrijkste ontwikkelingen, aanzienlijke problemen en de stappen die zijn ondernomen om deze problemen op te lossen
1	Innovatiebevordering	<p>Binnen het OPZuid is gekozen voor het werken met tenders. In 2016 jaar is voor prioriteit 1 één tender opengesteld in het kader van 1B1: systeemversterking. Deze openstelling is gebaseerd op de inhoudelijke focus die in het programma reeds is aangebracht. De Stuurgroep en het Comité van Toezicht hebben er niet voor gekozen om een specifieke openstelling te doen. De populariteit van de openstellingen binnen specifieke doelen 1B1, was wederom groot, het subsidieplafond ruim is overtekent (3,5 keer). Binnen de uitvoering van OPZuid zijn alle projecten voorgelegd aan de deskundigencommissie om inhoudelijk getoetst te worden. Op basis van het beoordelingskader vellen de deskundigen een inhoudelijk oordeel met als doel de kwalitatief beste projecten te kunnen selecteren.</p> <p>In deze tweede ronde zijn er al meer projecten als voldoende beoordeeld. Hiermee werd het subsidieplafond ruimschoots overschreden. Er was voor € 28 miljoen aan voldoende gerankte projecten terwijl er slechts € 10 miljoen subsidie beschikbaar was. Hiermee is zichtbaar dat het lerende effect van de eerste tenderronde is opgetreden. Veel projecten hebben de aandachtspunten van de deskundigencommissie ter harte genomen en gebruikt. Stimulus heeft deze punten in de voorfase ook pro-actie en middels communicatie verspreid.</p> <p>De deskundigen hebben op basis van de deze openstelling ook een uitgebreide evaluatie gehouden. De aandachtspunten die hieruit naar voren zijn gekomen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ontbreken van een aantal partijen met name kennisinstellingen;- Businesscase ontbeert een exploitatie voor na de subsidieperiode;- Sommige projectplannen extreem lang. <p>Deze punten zijn meegenomen in de communicatie voor de nieuwe tenders.</p>
2	Koolstofarme economie	<p>Er zijn geen openstellingen geweest voor deze prioriteit. Wel zijn er een aantal voorlichtingssessies georganiseerd om het veld goed in te lichten over de prioriteiten binnen deze as. Op 1 maart 2017 sluit de volgende tender van 4F.</p> <p>Voor de reeds gehonoreerde projecten zijn geen problemen geconstateerd in 2016. De eerste</p>

ID	Prioritaire as	Essentiële informatie over de uitvoering van de prioritaire as onder verwijzing naar de belangrijkste ontwikkelingen, aanzienlijke problemen en de stappen die zijn ondernomen om deze problemen op te lossen
		voorgangsrapportages zijn inmiddels ingediend.
3	Technische bijstand	Voor de uitvoering van technische bijstand konden we voortbouwen op ervaring vanuit de voorgaande programmaperiode en de voorbereiding die is gedaan. Naast het inregelen en finetunen van processen en de ondersteunende ICT was ook het afstemmen met de andere MA's over de interpretatie van regelgeving een aandachtspunt. In 2016 zijn geen declaraties gedaan bij de Europese Commissie omdat er nog te weinig subsidiabele kosten zijn gerealiseerd. Ook hebben er geen audits plaatsgevonden omdat er nog geen declaraties zijn ingediend. Qua budget bleven de kosten voor technische bijstand binnen de begroting.

3.2. Gemeenschappelijke en programmaspecifieke indicatoren (artikel 50, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1303/2013)

Prioritaire assen, uitgezonderd technische bijstand

Prioritaire as	1 - Innovatiebevordering
Investeringsprioriteit	1b - Bevordering van de bedrijfsinvesteringen in O&I, de ontwikkeling van koppelingen en synergieën tussen ondernemingen, centra voor onderzoek en ontwikkeling, en het hoger onderwijs, met name het bevorderen van investeringen in product- en dienstenontwikkeling, overdracht van technologie, sociale innovatie, eco-innovatie, toepassingen voor overheidsdiensten, stimulering van de vraag, netwerken, clusters en open innovatie door middel van slimme specialisatie, en ondersteuning van technologisch en toegepast onderzoek, proefopstellingen, snelle productvalidatie, geavanceerde productiecapaciteit en eerste productie, in het bijzonder in ontsluitingstechnologieën en verspreiding van universeel inzetbare technologieën

Tabel 3 A: Gemeenschappelijke en programmaspecifieke outputindicatoren voor het EFRO, het ESF en het Cohesiefonds (per prioritaire as, investeringsprioriteit, uitgesplitst per regiocategorie voor het EFRO)

(1)	ID	Indicator	Meeteenheid	Regiocategorie	Streefwaarde (2023) totaal	Streefwaarde (2023) mannen	Streefwaarde (2023) vrouwen	2016 Totaal	2016 Mannen	2016 Vrouwen	Opmerkingen
F	CO01	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	Ondernemingen	Meer ontwikkeld	1.000,00			0,00			
S	CO01	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	Ondernemingen	Meer ontwikkeld	1.000,00			1.311,00			
F	CO02	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat subsidies ontvangt	Ondernemingen	Meer ontwikkeld	450,00			0,00			
S	CO02	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat subsidies ontvangt	Ondernemingen	Meer ontwikkeld	450,00			206,00			
F	CO04	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	Ondernemingen	Meer ontwikkeld	550,00			0,00			
S	CO04	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	Ondernemingen	Meer ontwikkeld	550,00			1.105,00			
F	CO06	Productieve investering:	EUR	Meer ontwikkeld	50.000.000,00			0,00			

(1)	ID	Indicator	Meeteenheid	Regiocategorie	Streefwaarde (2023) totaal	Streefwaarde (2023) mannen	Streefwaarde (2023) vrouwen	2016 Totaal	2016 Mannen	2016 Vrouwen	Opmerkingen
		Particuliere investeringen die zijn afgestemd op overheidssteun voor ondernemingen (subsidies)									
S	CO06	Productieve investering: Particuliere investeringen die zijn afgestemd op overheidssteun voor ondernemingen (subsidies)	EUR	Meer ontwikkeld	50.000.000,00			56.599.544,00			
F	CO27	Onderzoek, innovatie: Particuliere investeringen die gelijke tred houden met overheidssteun voor innovatie of O&O-projecten	EUR	Meer ontwikkeld	44.000.000,00			0,00			
S	CO27	Onderzoek, innovatie: Particuliere investeringen die gelijke tred houden met overheidssteun voor innovatie of O&O-projecten	EUR	Meer ontwikkeld	44.000.000,00			42.818.057,00			
F	CO28	Onderzoek, innovatie: Aantal ondersteunde ondernemingen om nieuw op de markt producten te introduceren	Ondernemingen	Meer ontwikkeld	112,00			0,00			
S	CO28	Onderzoek, innovatie: Aantal ondersteunde ondernemingen om nieuw op de markt producten te introduceren	Ondernemingen	Meer ontwikkeld	112,00			504,00			
F	CO29	Onderzoek, innovatie: Aantal ondersteunde ondernemingen om voor het bedrijf nieuwe producten te introduceren	Ondernemingen	Meer ontwikkeld	225,00			0,00			
S	CO29	Onderzoek, innovatie: Aantal ondersteunde ondernemingen om voor het bedrijf nieuwe producten te introduceren	Ondernemingen	Meer ontwikkeld	225,00			558,00			
F	PS1	Aantal ondersteunde nieuwe marktgerichte samenwerkingsverbanden tussen topclusters (crossovers) en tussen MKB, kennisinstellingen en grote bedrijven waarin publieke R&D-capaciteit met elkaar wordt verbonden (bijv. in de vorm van living labs)	Samenwerkingsv erbanden met bedrijven	Meer ontwikkeld	20,00			0,00			
S	PS1	Aantal ondersteunde nieuwe marktgerichte	Samenwerkingsv erbanden met	Meer ontwikkeld	20,00			23,00			

(1)	ID	Indicator	Meeteenheid	Regiocategorie	Streefwaarde (2023) totaal	Streefwaarde (2023) mannen	Streefwaarde (2023) vrouwen	2016 Totaal	2016 Mannen	2016 Vrouwen	Opmerkingen
		samenwerkingsverbanden tussen topclusters (crossovers) en tussen MKB, kennisinstellingen en grote bedrijven waarin publieke R&D-capaciteit met elkaar wordt verbonden (bijv. in de vorm van living labs)	bedrijven								
F	PS2	Aantal ondersteunde nieuw opgezette, uitgebreide of geoptimaliseerde samenwerkingsverbanden gericht op de versterking van de aansluiting van arbeidsmarkt en onderwijs	samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en kennisinstellinge	Meer ontwikkeld	12,00			0,00			
S	PS2	Aantal ondersteunde nieuw opgezette, uitgebreide of geoptimaliseerde samenwerkingsverbanden gericht op de versterking van de aansluiting van arbeidsmarkt en onderwijs	samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en kennisinstellinge	Meer ontwikkeld	12,00			5,00			

(1) S=Geselecteerde operaties, F=Volledig uitgevoerde operaties

(1)	ID	Indicator	2015 Totaal	2015 Mannen	2015 Vrouwen	2014 Totaal	2014 Mannen	2014 Vrouwen
F	CO01	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	0,00			0,00		
S	CO01	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	377,00			0,00		
F	CO02	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat subsidies ontvangt	0,00			0,00		
S	CO02	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat subsidies ontvangt	90,00			0,00		
F	CO04	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	0,00			0,00		
S	CO04	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	287,00			0,00		

(1)	ID	Indicator	2015 Totaal	2015 Mannen	2015 Vrouwen	2014 Totaal	2014 Mannen	2014 Vrouwen
F	CO06	Productieve investering: Particuliere investeringen die zijn afgestemd op overheidssteun voor ondernemingen (subsidies)	0,00			0,00		
S	CO06	Productieve investering: Particuliere investeringen die zijn afgestemd op overheidssteun voor ondernemingen (subsidies)	29.732.139,16			0,00		
F	CO27	Onderzoek, innovatie: Particuliere investeringen die gelijke tred houden met overheidssteun voor innovatie of O&O-projecten	0,00			0,00		
S	CO27	Onderzoek, innovatie: Particuliere investeringen die gelijke tred houden met overheidssteun voor innovatie of O&O-projecten	31.902.808,16			0,00		
F	CO28	Onderzoek, innovatie: Aantal ondersteunde ondernemingen om nieuw op de markt producten te introduceren	0,00			0,00		
S	CO28	Onderzoek, innovatie: Aantal ondersteunde ondernemingen om nieuw op de markt producten te introduceren	154,00			0,00		
F	CO29	Onderzoek, innovatie: Aantal ondersteunde ondernemingen om voor het bedrijf nieuwe producten te introduceren	0,00			0,00		
S	CO29	Onderzoek, innovatie: Aantal ondersteunde ondernemingen om voor het bedrijf nieuwe producten te introduceren	168,00			0,00		
F	PS1	Aantal ondersteunde nieuwe marktgerichte samenwerkingsverbanden tussen topclusters (crossovers) en tussen MKB, kennisinstellingen en grote bedrijven waarin publieke R&D-capaciteit met elkaar wordt verbonden (bijv. in de vorm van living labs)	0,00			0,00		
S	PS1	Aantal ondersteunde nieuwe marktgerichte samenwerkingsverbanden tussen	8,00			0,00		

(1)	ID	Indicator	2015 Totaal	2015 Mannen	2015 Vrouwen	2014 Totaal	2014 Mannen	2014 Vrouwen
		topclusters (crossovers) en tussen MKB, kennisinstellingen en grote bedrijven waarin publieke R&D-capaciteit met elkaar wordt verbonden (bijv. in de vorm van living labs)						
F	PS2	Aantal ondersteunde nieuw opgezette, uitgebreide of geoptimaliseerde samenwerkingsverbanden gericht op de versterking van de aansluiting van arbeidsmarkt en onderwijs	0,00			0,00		
S	PS2	Aantal ondersteunde nieuw opgezette, uitgebreide of geoptimaliseerde samenwerkingsverbanden gericht op de versterking van de aansluiting van arbeidsmarkt en onderwijs	0,00			0,00		

Prioritaire as	1 - Innovatiebevordering
Investeringsprioriteit	1b - Bevordering van de bedrijfsinvesteringen in O&I, de ontwikkeling van koppelingen en synergieën tussen ondernemingen, centra voor onderzoek en ontwikkeling, en het hoger onderwijs, met name het bevorderen van investeringen in product- en dienstenontwikkeling, overdracht van technologie, sociale innovatie, eco-innovatie, toepassingen voor overheidsdiensten, stimulering van de vraag, netwerken, clusters en open innovatie door middel van slimme specialisatie, en ondersteuning van technologisch en toegepast onderzoek, proefopstellingen, snelle productvalidatie, geavanceerde productiecapaciteit en eerste productie, in het bijzonder in ontsluitingstechnologieën en verspreiding van universeel inzetbare technologieën
Specifieke doelstelling	1B1 - Het versterken en verbreden van het Zuid-Nederlandse open innovatiesysteem in crossovers tussen de internationale topclusters en tussen nationale en internationale topclusters met een grotere deelname van het MKB daarin.

Tabel 1: Resultaatindicatoren voor het EFRO en het Cohesiefonds (per prioritaire as en per specifieke doelstelling); geldt ook voor prioritaire as technische bijstand

ID	Indicator	Meeteenheid	Regiocategorie	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Streefwaarde voor 2023	2016 Totaal	2016 Kwalitatief	Opmerkingen
R6	Aandeel bedrijven van het totaal aantal innovatieve bedrijven dat samenwerkt met bedrijven en kennisinstellingen	%	Meer ontwikkeld	30,00	2010	35,00			waarde nog niet bekend, waarden komen in zomer 2017

ID	Indicator	2015 Totaal	2015 Kwalitatief	2014 Totaal	2014 Kwalitatief
R6	Aandeel bedrijven van het totaal aantal innovatieve bedrijven dat samenwerkt met bedrijven en kennisinstellingen				

Prioritaire as	1 - Innovatiebevordering
Investeringsprioriteit	1b - Bevordering van de bedrijfsinvesteringen in O&I, de ontwikkeling van koppelingen en synergieën tussen ondernemingen, centra voor onderzoek en ontwikkeling, en het hoger onderwijs, met name het bevorderen van investeringen in product- en dienstenontwikkeling, overdracht van technologie, sociale innovatie, eco-innovatie, toepassingen voor overheidsdiensten, stimulering van de vraag, netwerken, clusters en open innovatie door middel van slimme specialisatie, en ondersteuning van technologisch en toegepast onderzoek, proefopstellingen, snelle productvalidatie, geavanceerde productiecapaciteit en eerste productie, in het bijzonder in ontsluitingstechnologieën en verspreiding van universeel inzetbare technologieën
Specifieke doelstelling	1B2 - Het versterken van het valorisatievermogen van het MKB binnen de internationale en nationale topclusters om zo een bijdrage te leveren aan het oplossen van geïdentificeerde maatschappelijke uitdagingen en versterking van de topclusters.

Tabel 1: Resultaatindicatoren voor het EFRO en het Cohesiefonds (per prioritaire as en per specifieke doelstelling); geldt ook voor prioritaire as technische bijstand

ID	Indicator	Meeteenheid	Regiocategorie	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Streefwaarde voor 2023	2016 Totaal	2016 Kwalitatief	Opmerkingen
R2	Omzetaandeel van MKB-bedrijven uit nieuwe of vernieuwde producten (nieuw voor markt, nieuw voor bedrijf)	%	Meer ontwikkeld	5,40	2014	6,00			waarde nog niet bekend, komen in zomer 2017

ID	Indicator	2015 Totaal	2015 Kwalitatief	2014 Totaal	2014 Kwalitatief
R2	Omzetaandeel van MKB-bedrijven uit nieuwe of vernieuwde producten (nieuw voor markt, nieuw voor bedrijf)				

Prioritaire as	1 - Innovatiebevordering
Investeringsprioriteit	1b - Bevordering van de bedrijfsinvesteringen in O&I, de ontwikkeling van koppelingen en synergieën tussen ondernemingen, centra voor onderzoek en ontwikkeling, en het hoger onderwijs, met name het bevorderen van investeringen in product- en dienstenontwikkeling, overdracht van technologie, sociale innovatie, eco-innovatie, toepassingen voor overheidsdiensten, stimulering van de vraag, netwerken, clusters en open innovatie door middel van slimme specialisatie, en ondersteuning van technologisch en toegepast onderzoek, proefopstellingen, snelle productvalidatie, geavanceerde productiecapaciteit en eerste productie, in het bijzonder in ontsluitingstechnologieën en verspreiding van universeel inzetbare technologieën
Specifieke doelstelling	1B3 - Duurzame versterking van het systeem waarbinnen arbeidsvraag -en aanbod binnen de RIS3 topclusters op elkaar worden afgestemd om het innovatiepotentieel van de topclusters optimaal te benutten

Tabel 1: Resultaatindicatoren voor het EFRO en het Cohesiefonds (per prioritaire as en per specifieke doelstelling); geldt ook voor prioritaire as technische bijstand

ID	Indicator	Meeteenheid	Regiocategorie	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Streefwaarde voor 2023	2016 Totaal	2016 Kwalitatief	Opmerkingen
R3	Vershil tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor technici op HBO en WO niveau (cumulatief 5-jaarstekort)	Aantal technici (HBO en WO niveau)	Meer ontwikkeld	8.500,00	2011	6.500,00			waarde nog niet bekend, komen in de zomer 2017

ID	Indicator	2015 Totaal	2015 Kwalitatief	2014 Totaal	2014 Kwalitatief
R3	Vershil tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor technici op HBO en WO niveau (cumulatief 5-jaarstekort)				

Prioritaire as	2 - Koolstofarme economie
Investeringsprioriteit	4f - Het bevorderen van het onderzoek naar, innovaties in en de aanwending van koolstofarme technologieën

Tabel 3 A: Gemeenschappelijke en programmaspecifieke outputindicatoren voor het EFRO, het ESF en het Cohesiefonds (per prioritaire as, investeringsprioriteit, uitgesplitst per regiocategorie voor het EFRO)

(1)	ID	Indicator	Meeteenheid	Regiocategorie	Streefwaarde (2023) totaal	Streefwaarde (2023) mannen	Streefwaarde (2023) vrouwen	2016 Totaal	2016 Mannen	2016 Vrouwen	Opmerkingen
F	CO30	Hernieuwbare energiebronnen: Extra capaciteit van hernieuwbare energieproductie	MW	Meer ontwikkeld	32,00			0,00			
S	CO30	Hernieuwbare energiebronnen: Extra capaciteit van hernieuwbare energieproductie	MW	Meer ontwikkeld	32,00			58,25			
F	PS3	Aantal demonstraties gericht op de 'slimme uitrol' van koolstofarme technologie in de gebouwde omgeving	aantal demonstraties	Meer ontwikkeld	30,00			0,00			
S	PS3	Aantal demonstraties gericht op de 'slimme uitrol' van koolstofarme technologie in de gebouwde omgeving	aantal demonstraties	Meer ontwikkeld	30,00			7,00			

(1) S=Geselecteerde operaties, F=Volledig uitgevoerde operaties

(1)	ID	Indicator	2015 Totaal	2015 Mannen	2015 Vrouwen	2014 Totaal	2014 Mannen	2014 Vrouwen
F	CO30	Hernieuwbare energiebronnen: Extra capaciteit van hernieuwbare energieproductie	0,00			0,00		
S	CO30	Hernieuwbare energiebronnen: Extra capaciteit van hernieuwbare energieproductie	0,00			0,00		
F	PS3	Aantal demonstraties gericht op de 'slimme uitrol' van koolstofarme technologie in de gebouwde omgeving	0,00			0,00		

(1)	ID	Indicator	2015 Totaal	2015 Mannen	2015 Vrouwen	2014 Totaal	2014 Mannen	2014 Vrouwen
S	PS3	Aantal demonstraties gericht op de 'slimme uitrol' van koolstofarme technologie in de gebouwde omgeving	0,00			0,00		

Prioritaire as	2 - Koolstofarme economie
Investeringsprioriteit	4f - Het bevorderen van het onderzoek naar, innovaties in en de aanwending van koolstofarme technologieën
Specifieke doelstelling	4F1 - Het stimuleren van innovatie gekoppeld aan slimme uitrol van koolstofarme technologieën en instrumenten gericht op de gebouwde omgeving. Die slimme uitrol draagt bij aan het inlopen van de achterstanden op de nationale EU2020-doelen op het vlak van CO2-reductie en aandeel duurzame energie.

Tabel 1: Resultaatindicatoren voor het EFRO en het Cohesiefonds (per prioritaire as en per specifieke doelstelling); geldt ook voor prioritaire as technische bijstand

ID	Indicator	Meeteenheid	Regiocategorie	Uitgangswaarde	Referentiejaar	Streefwaarde voor 2023	2016 Totaal	2016 Kwalitatief	Opmerkingen
R4	Aantal succesvolle businesscases 'slimme uitrol'	Aantal	Meer ontwikkeld	0,00	2014	15,00	7,00		

ID	Indicator	2015 Totaal	2015 Kwalitatief	2014 Totaal	2014 Kwalitatief
R4	Aantal succesvolle businesscases 'slimme uitrol'				

Prioritaire assen voor technische bijstand

Tabel 3 A: Gemeenschappelijke en programmaspecifieke outputindicatoren voor het EFRO, het ESF en het Cohesiefonds (per prioritaire as, investeringsprioriteit, uitgesplitst per regiocategorie voor het EFRO)

Prioritaire as	3 - Technische bijstand
----------------	-------------------------

(1)	ID	Indicator	Meeteenheid	Regiocategorie	Streefwaarde (2023) totaal	Streefwaarde (2023) mannen	Streefwaarde (2023) vrouwen	2016 Totaal	2016 Mannen	2016 Vrouwen	Opmerkingen
F	1	Deelname voorlichtingsbijeenkomsten	aantal bedrijven/instellingen					70,00			
S	1	Deelname voorlichtingsbijeenkomsten	aantal bedrijven/instellingen					70,00			
F	2	Aantal jaarverslagen	jaarverslag					1,00			
S	2	Aantal jaarverslagen	jaarverslag					1,00			
F	3	Aantal fte	Medewerkers omgerekend naar fulltime equivalent					15,00			
S	3	Aantal fte	Medewerkers omgerekend naar fulltime equivalent					15,00			
F	4	Gezamenlijk ICT-systeem met andere BA's	ICT-Systeem					1,00			
S	4	Gezamenlijk ICT-systeem met andere BA's	ICT-Systeem					1,00			
F	5	Gezamenlijke werkinstructie met de BA's ten behoeve van de begunstigden	werkinstructie					5,00			
S	5	Gezamenlijke werkinstructie met de BA's ten behoeve van de begunstigden	werkinstructie					5,00			
F	6	Communicatieplan	aantal					1,00			

(1)	ID	Indicator	Meeteenheid	Regiocategorie	Streefwaarde (2023) totaal	Streefwaarde (2023) mannen	Streefwaarde (2023) vrouwen	2016 Totaal	2016 Mannen	2016 Vrouwen	Opmerkingen
S	6	Communicatieplan	aantal					1,00			
F	7	Evaluatieplan	aantal					0,00			
S	7	Evaluatieplan	aantal					0,00			
F	8	Website	aantal					1,00			
S	8	Website	aantal					1,00			

(1) S=Geselecteerde operaties, F=Volledig uitgevoerde operaties

(1)	ID	Indicator	2015 Totaal	2015 Mannen	2015 Vrouwen	2014 Totaal	2014 Mannen	2014 Vrouwen
F	1	Deelname voorlichtingsbijeenkomsten	335,00			0,00		
S	1	Deelname voorlichtingsbijeenkomsten	335,00			0,00		
F	2	Aantal jaarverslagen	0,00			0,00		
S	2	Aantal jaarverslagen	0,00			0,00		
F	3	Aantal fte	0,00			0,00		
S	3	Aantal fte	0,00			0,00		
F	4	Gezamenlijk ICT-systeem met andere BA's	1,00			0,00		
S	4	Gezamenlijk ICT-systeem met andere BA's	0,00			0,00		
F	5	Gezamenlijke werkinstructie met de BA's ten behoeve van de begunstigden	1,00			0,00		
S	5	Gezamenlijke werkinstructie met de BA's ten behoeve van de begunstigden	0,00			0,00		
F	6	Communicatieplan	1,00			0,00		
S	6	Communicatieplan	0,00			0,00		
F	7	Evaluatieplan	1,00			1,00		
S	7	Evaluatieplan	0,00			0,00		
F	8	Website	1,00			0,00		
S	8	Website	0,00			0,00		

Tabel 3B: Aantal ondernemingen dat steun ontvangt uit het operationele programma zonder de meervoudige steun aan dezelfde ondernemingen

Indicator	Aantal ondernemingen ondersteund door OP zonder meervoudige ondersteuning
CO02 - Productieve investering: Aantal ondernemingen dat subsidies ontvangt	0
CO04 - Productieve investering: Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	0
CO01 - Productieve investering: Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	0

Tabel 5: Informatie over de mijlpalen en doelstellingen die zijn omschreven in het prestatiekader

Prioritaire as	Ind type	ID	Indicator	Meeteenheid	Fund	Category of region	2016 Cum total	2016 Cum men	2016 Cum women	2016 Annual total	2016 Annual total men	2016 Annual total women
1	F	MP3	Gecertificeerde subsidiabele kosten opgenomen in betaalaanvraag	Euro	EFRO	Meer ontwikkeld	0,00					
1	I	MP2	Aantal ondersteunde bedrijven	Bedrijven	EFRO	Meer ontwikkeld	1.105,00					
1	O	CO01	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	Enterprises	EFRO	Meer ontwikkeld	0,00					
2	F	MP6	Gecertificeerde subsidiabele kosten opgenomen in betaalaanvraag	Euro	EFRO	Meer ontwikkeld	0,00					
2	I	MP5	Aantal demonstraties gericht op de 'slimme uitrol' van koolstofarme technologie in de gebouwde omgeving	aantal demonstraties	EFRO	Meer ontwikkeld	7,00					
2	O	PS3	Aantal demonstraties gericht op de 'slimme uitrol' van koolstofarme technologie in de gebouwde omgeving	aantal demonstraties	EFRO	Meer ontwikkeld	0,00					

Prioritaire as	Ind type	ID	Indicator	Meeteenheid	Fund	Category of region	2015 Cum total	2014 Cum total	Observations
1	F	MP3	Gecertificeerde subsidiabele kosten opgenomen in betaalaanvraag	Euro	EFRO	Meer ontwikkeld	0,00	0,00	
1	I	MP2	Aantal ondersteunde bedrijven	Bedrijven	EFRO	Meer ontwikkeld	613,00	0,00	
1	O	CO01	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	Enterprises	EFRO	Meer ontwikkeld	0,00	0,00	
2	F	MP6	Gecertificeerde subsidiabele kosten opgenomen in betaalaanvraag	Euro	EFRO	Meer ontwikkeld	0,00	0,00	
2	I	MP5	Aantal demonstraties gericht op de 'slimme uitrol' van koolstofarme technologie in de gebouwde omgeving	aantal demonstraties	EFRO	Meer ontwikkeld	4,00	0,00	

Prioritaire as	Ind type	ID	Indicator	Meeteenheid	Fund	Category of region	2015 Cum total	2014 Cum total	Observations
2	O	PS3	Aantal demonstraties gericht op de 'slimme uitrol' van koolstofarme technologie in de gebouwde omgeving	aantal demonstraties	EFRO	Meer ontwikkeld	0,00	0,00	

Prioritaire as	Ind type	ID	Indicator	Meeteenheid	Fund	Category of region	Milestone for 2018 total	Milestone for 2018 men	Milestone for 2018 women	Final target (2023) total	Final target (2023) men	Final target (2023) women
1	F	MP3	Gecertificeerde subsidiabele kosten opgenomen in betaalaanvraag	Euro	EFRO	Meer ontwikkeld	70.897.515,79			214.840.956,96		
1	I	MP2	Aantal ondersteunde bedrijven	Bedrijven	EFRO	Meer ontwikkeld	500			1.000,00		
1	O	CO01	Productieve investering; Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	Enterprises	EFRO	Meer ontwikkeld	50			1.000,00		
2	F	MP6	Gecertificeerde subsidiabele kosten opgenomen in betaalaanvraag	Euro	EFRO	Meer ontwikkeld	24.942.393,83			97.660.116,80		
2	I	MP5	Aantal demonstraties gericht op de 'slimme uitrol' van koolstofarme technologie in de gebouwde omgeving	aantal demonstraties	EFRO	Meer ontwikkeld	18			30,00		
2	O	PS3	Aantal demonstraties gericht op de 'slimme uitrol' van koolstofarme technologie in de gebouwde omgeving	aantal demonstraties	EFRO	Meer ontwikkeld	8			30,00		

3.4 Financiële gegevens (artikel 50, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1303/2013)

Tabel 6: Financiële informatie op het niveau van de prioritaire as en het operationele programma

(zoals uiteengezet in tabel 1 van bijlage II bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1011/2014 van de Commissie (Model voor de indiening van financiële gegevens))

Prioritaire as	Fonds	Regiocategorie	Berekening grondslag	Totaal fonds	Cofinancieringspercentage	Totale subsidiabele kosten van de concrete acties die voor steun zijn geselecteerd	Deel van de totale toewijzing besteed aan de geselecteerde concrete acties	Publieke subsidiabele kosten van de operaties die voor steun zijn geselecteerd	Totale subsidiabele kosten die door de begunstigden bij de beheerautoriteit zijn gedeclareerd	Deel van de totale toewijzing besteed aan door de begunstigden gedeclareerde subsidiabele uitgaven	Aantal geselecteerde concrete acties
1	EFRO	Meer ontwikkeld	Totaal	214.840.957,00	34,91	111.935.569,79	52,10%	68.792.192,23	16.212.716,39	7,55%	52
2	EFRO	Meer ontwikkeld	Totaal	97.660.117,00	34,90	28.022.710,00	28,69%	15.304.796,00	2.143.212,89	2,19%	7
3	EFRO	Meer ontwikkeld	Totaal	9.090.164,00	50,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0
Totaal	EFRO	Meer ontwikkeld		321.591.238,00	35,33	139.958.279,79	43,52%	84.096.988,23	18.355.929,28	5,71%	59
Algemeen totaal				321.591.238,00	35,33	139.958.279,79	43,52%	84.096.988,23	18.355.929,28	5,71%	59

Tabel 7: Uitsplitsing van de cumulatieve financiële gegevens naar steunverleningscategorie voor het EFRO, het ESF en het Cohesiefonds (artikel 112, lid 1 en 2, van Verordening (EU) nr. 1303/2013 en artikel 5 van Verordening (EU) nr. 1304/2013)

Prioritaire as	Kenmerken van de uitgaven		Indeling dimensies								Financiële gegevens			
	Fonds	Regiocategorie	Steunverlenings gebied	Financieringsvo rm	Territoriale dimensie	Territoriale uitvoeringsmehanismen	Dimensie thematische doelstelling	Secundair thema ESF	Economische dimensie	Dimensie plaats van uitvoering	Totale subsidiabele kosten van de concrete acties die voor steun zijn geselecteerd	Publieke subsidiabele kosten van de concrete acties die voor steun zijn geselecteerd	Totale subsidiabele uitgaven die door de begunstigen bij de beheersautoriteit zijn gedeclareerd	Aantal geselecteerde concrete acties
1	EFRO	Meer ontwikkeld												
1	EFRO	Meer ontwikkeld	056	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL41	11.937.872,00	8.906.654,00	728.673,51	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	056	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL411	1.518.043,00	1.196.175,00	214.558,28	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	056	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL414	858.663,00	581.458,00	309.671,13	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	058	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	03	NL413	2.442.261,00	1.205.873,00	330.208,29	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	058	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	04	NL423	2.256.760,00	2.205.800,00	0,00	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	058	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	06	NL414	1.618.815,00	1.132.161,00	322.614,24	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	058	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL414	7.172.166,72	4.528.571,44	1.119.788,17	2
1	EFRO	Meer ontwikkeld	058	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	10	NL414	2.769.319,00	1.795.356,00	0,00	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	058	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	11	NL411	1.648.154,03	808.375,21	146.703,41	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	059	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	03	NL414	2.893.335,00	1.858.304,00	329.422,05	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	059	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL413	3.735.932,00	1.951.948,86	81.133,34	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	060	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	06	NL414	2.487.435,90	2.111.779,95	312.864,55	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	060	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL414	3.253.165,00	2.014.907,00	0,00	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	060	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	19	NL414	774.156,00	737.168,00	30.431,15	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	060	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	20	NL41	2.909.078,00	2.107.202,00	8.185,00	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	060	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	24	NL414	4.874.761,00	3.607.393,00	0,00	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	061	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL422	5.701.745,00	4.535.919,00	0,00	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	061	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	19	NL414	1.407.487,00	1.074.487,00	41.900,00	1

Prioritaire as	Kenmerken van de uitgaven		Indeling dimensies								Financiële gegevens			
	Fonds	Regiocategorie	Steunverlenings gebied	Financieringsvorm	Territoriale dimensie	Territoriale uitvoeringsmechanismen	Dimensie thematische doelstelling	Secundair thema ESF	Economische dimensie	Dimensie plaats van uitvoering	Totale subsidiabele kosten van de concrete acties die voor steun zijn geselecteerd	Publieke subsidiabele kosten van de concrete acties die voor steun zijn geselecteerd	Totale subsidiabele uitgaven die door de begunstigen bij de beheersautoriteit zijn gedeclareerd	Aantal geselecteerde concrete acties
								08, 08, 08, 08						
1	EFRO	Meer ontwikkeld	061	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	24	NL411	6.131.028,00	3.903.414,00	0,00	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	061	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	24	NL414	2.758.958,00	1.497.854,50	0,00	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	062	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	19	NL421	2.122.870,00	1.977.750,00	39.089,60	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	062	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	19	NL422	3.275.562,00	3.026.792,05	284.445,90	2
1	EFRO	Meer ontwikkeld	062	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	24	NL414	1.529.413,25	1.055.753,02	511.772,31	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	01	NL34	811.553,00	198.831,00	60.230,61	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	02	NL34	1.832.868,00	681.546,00	457.169,86	2
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	06	NL342	956.009,00	200.000,00	169.643,38	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	06	NL414	2.162.041,87	899.567,75	925.637,98	2
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL342	238.991,00	59.747,75	96.868,03	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL411	2.567.172,00	1.127.778,10	979.222,68	3
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL412	669.319,14	167.329,78	598.432,68	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL413	1.119.040,00	200.000,00	369.626,39	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL414	2.430.302,25	734.162,31	711.758,92	3
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL422	13.471.496,00	7.137.466,09	4.508.952,29	2
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	07	NL423	783.400,00	195.850,00	262.248,63	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	10	NL423	502.571,00	123.035,00	246.887,61	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	11	NL414	1.388.080,00	460.278,00	59.999,34	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	12	NL411	427.815,00	106.814,00	237.066,50	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	20	NL412	1.995.880,10	698.547,53	0,00	1

Prioritaire as	Kenmerken van de uitgaven		Indeling dimensies								Financiële gegevens			
	Fonds	Regiocategorie	Steunverlenings gebied	Financieringsvorm	Territoriale dimensie	Territoriale uitvoeringsmechanismen	Dimensie thematische doelstelling	Secundair thema ESF	Economische dimensie	Dimensie plaats van uitvoering	Totale subsidiabele kosten van de concrete acties die voor steun zijn geselecteerd	Publieke subsidiabele kosten van de concrete acties die voor steun zijn geselecteerd	Totale subsidiabele uitgaven die door de begunstigen bij de beheersautoriteit zijn gedeclareerd	Aantal geselecteerde concrete acties
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	20	NL413	520.431,00	130.107,00	51.920,04	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	20	NL414	1.537.219,32	938.261,04	609.945,51	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	20	NL423	1.545.721,00	640.991,85	938.149,54	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	064	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	24	NL342	417.500,00	104.375,00	92.822,76	1
1	EFRO	Meer ontwikkeld	067	01	01	07	01	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	19	NL421	481.180,21	166.408,00	24.672,71	1
2	EFRO	Meer ontwikkeld												
2	EFRO	Meer ontwikkeld	013	01	01	07	04	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	10	NL422	309.702,00	108.395,00	65.147,84	1
2	EFRO	Meer ontwikkeld	013	01	01	07	04	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	10	NL423	7.060.492,00	2.466.269,00	186.281,13	1
2	EFRO	Meer ontwikkeld	013	01	01	07	04	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	22	NL412	230.375,00	111.250,00	27.165,00	1
2	EFRO	Meer ontwikkeld	065	01	01	07	04	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	22	NL34	2.130.594,00	1.231.009,00	520.570,47	1
2	EFRO	Meer ontwikkeld	068	01	01	07	04	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	10	NL342	8.600.000,00	2.800.000,00	911.865,23	1
2	EFRO	Meer ontwikkeld	068	01	01	07	04	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	22	NL412	9.410.759,00	8.470.573,00	355.907,57	1
2	EFRO	Meer ontwikkeld	068	01	01	07	04	08, 08, 08, 08, 08, 08, 08	22	NL414	280.788,00	117.300,00	76.275,65	1
3	EFRO	Meer ontwikkeld												

Tabel 8: Het gebruik van kruisfinanciering

1	2	3	4	5	6
Het gebruik van kruisfinanciering	Prioritaire as	Het bedrag aan EU-steun dat naar verwachting zal worden gebruikt voor kruisfinanciering op basis van geselecteerde concrete acties (EUR)	Aandeel van de totale financiële toewijzing van de EU aan de prioritaire as (%) (3/totale financiële toewijzing aan de prioritaire as*100)	Subsidiabele uitgaven die uit hoofde van kruisfinanciering zijn gebruikt en die door de begunstigde zijn gedeclareerd bij de managementautoriteit (EUR)	Aandeel van de totale financiële toewijzing aan de prioritaire as (%) (5/totale financiële toewijzing aan de prioritaire as*100)

Tabel 9: Kosten van concrete acties die buiten het programmagebied worden uitgevoerd (het EFRO en het Cohesiefonds uit hoofde van de doelstelling "Investerings voor groei en werkgelegenheid")

1	2	3	4	5
Prioritaire as	Het bedrag aan steun dat naar verwachting zal worden gebruikt voor concrete acties die op basis van geselecteerde concrete acties buiten het programmagebied worden uitgevoerd (EUR)	Aandeel van de totale financiële toewijzing aan de prioritaire as (%) (3/totale financiële toewijzing aan de prioritaire as*100)	Subsidiabele uitgaven die zijn gedaan voor concrete acties buiten het programmagebied en die door de begunstigde bij de managementautoriteit zijn gedeclareerd (EUR)	Aandeel van de totale financiële toewijzing aan de prioritaire as (%) (5/totale financiële toewijzing aan de prioritaire as*100)
1	0,00		0,00	
2	0,00		0,00	
3	0,00		0,00	

Tabel 10: Uitgaven die buiten de Unie zijn gedaan (ESF)

<p>Het geplande bedrag aan uitgaven buiten de Unie op basis van geselecteerde concrete acties in het kader van thematische doelstellingen 8 en 10 (EUR)</p>	<p>Aandeel van de totale financiële toewijzing (bijdrage van de Unie en nationale bijdrage) aan het ESF-programma of het ESF-deel van een programma dat door meerdere fondsen gefinancierd wordt (%) (1/totale financiële toewijzing (Uniebijdrage en nationale bijdrage) aan het ESF-programma of het ESF-deel van een programma dat door meerdere fondsen gefinancierd wordt*100)</p>	<p>Subsidiabele uitgaven die buiten de EU zijn gedaan en door de begunstigde zijn gedeclareerd bij de beheersautoriteit (EUR)</p>	<p>Aandeel van de totale financiële toewijzing (bijdrage van de Unie en nationale bijdrage) aan het ESF-programma of het ESF-deel van een programma dat door meerdere fondsen gefinancierd wordt (%) (3/totale financiële toewijzing (Uniebijdrage en nationale bijdrage) aan het ESF-programma of het ESF-deel van een programma dat door meerdere fondsen gefinancierd wordt*100)</p>

4. SAMENVATTING VAN DE EVALUATIES

Samenvatting van de resultaten van alle evaluaties van het programma die beschikbaar zijn gekomen tijdens het vorige begrotingsjaar, met verwijzingen naar de naam en de referentieperiode van de gebruikte evaluatieverslagen

Het programma heeft conform artikel 56 van Vo. (EU) 1303/2013 een evaluatieplan opgesteld om de doeltreffendheid, de doelmatigheid en het effect van het programma te meten en te evalueren. In dit (door het Comité van Toezicht vastgestelde) evaluatieplan is opgenomen dat het programma één tussentijdse evaluatie zal uitvoeren, bestaande uit meerdere deelonderzoeken. Begin 2017 worden de voorbereidende activiteiten voor de evaluatie gestart, de daadwerkelijke evaluatie staat gepland voor 2018. Begin 2019 dient de evaluatie definitief te worden gemaakt, waarna opvolging kan worden gegeven aan de uitkomsten van de evaluatie. Voor de jaren 2014 en 2015 kunnen derhalve nog geen samenvattingen van bevindingen van de evaluatie worden beschreven.

Daarnaast vindt binnen het OPZuid een constante monitoring plaats van het programma. Deze monitoring ziet onder meer toe op de voortgang van de uitvoering, effectiviteit van de ingezette instrumenten en communicatie, realisatie van de indicatoren en de financiële voortgang. De resultaten van de monitoring worden besproken in het Comité van Toezicht.

Na elke openstelling geven de deskundigen feedback op de kwaliteit en de aandachtspunten die ze hebben geconstateerd bij de specifieke openstellingen. Deze observaties worden gedeeld met de Stuurgroep en het Comité van Toezicht. De input wordt gebruikt bij toekomstige openstellingen en wordt actief gecommuniceerd naar potentiële begunstigden via de website en nieuwsbrief.

6. KWESTIES DIE GEVOLGEN HEBBEN VOOR DE PRESTATIES VAN HET PROGRAMMA EN DE GENOMEN MAATREGELEN (ARTIKEL 50, LID 2, VAN VERORDENING (EU) NR. 1303/2013)

a) Kwesties die gevolgen hebben voor de prestaties van het programma en de genomen maatregelen

In 2016 hebben zich geen kwesties voorgedaan die invloed hebben voor de prestaties van het programma.

b) Een beoordeling of de vorderingen die zijn gemaakt in de richting van de doelstellingen voldoende zijn om deze doelstellingen te bereiken, met vermelding van eventuele genomen of geplande corrigerende maatregelen, voor zover van toepassing.

In 2016 hebben zich geen kwesties voorgedaan die (negatieve) invloed hebben op de voortgang van het programma.

De voortgang van het Programma ligt op schema voor wat betreft de uitputting en de realisatie op indicatoren. De Calls die worden uitgezet worden overschreden en voldoen aan de verwachtingen.

7. PUBLIEKSSAMENVATTING

Er dient een publiekssamenvatting van de inhoud van het jaarverslag en het definitieve uitvoeringsverslag worden openbaar gemaakt en geüpload als een afzonderlijk bestand in de vorm van een bijlage bij het jaarverslag en het definitieve uitvoeringsverslag

De publiekssamenvatting kan worden geüpload/gevonden onder Algemeen > Documenten in de SFC2014-applicatie

8. VERSLAG INZAKE DE UITVOERING VAN FINANCIERINGSINSTRUMENTEN

9. OPTIONEEL VOOR HET VERSLAG DAT IN 2016 MOET WORDEN INGEDIEND, NIET VAN TOEPASSING OP ANDERE LICHTE VERSLAGEN: MAATREGELLEN DIE ZIJN GENOMEN OM TE VOLDOEN AAN DE EX-ANTEVOORWAARDEN

Tabel 14: Maatregelen die zijn genomen om te voldoen aan de toepasselijke algemene ex-antevoorwaarden

Algemene ex-antevoorwaarde	Criteria waaraan niet wordt voldaan	Genomen maatregelen	Uiterste datum	Verantwoordelijke organen	Maatregel voltooid voor uiterste datum	Aan criteria voldaan	Verwachte datum voor volledige uitvoering van resterende maatregelen	Commentaar
----------------------------	-------------------------------------	---------------------	----------------	---------------------------	--	----------------------	--	------------

Tabel 15: Maatregelen die zijn genomen om te voldoen aan de toepasselijke thematische ex-antevoorwaarden

Algemene ex-antevoorwaarde	Criteria waaraan niet wordt voldaan	Genomen maatregelen	Uiterste datum	Verantwoordelijke organen	Maatregel voltooid voor uiterste datum	Aan criteria voldaan	Verwachte datum voor volledige uitvoering van resterende maatregelen	Commentaar

**10. DE VORDERINGEN BIJ DE VOORBEREIDING EN UITVOERING VAN GROTE PROJECTEN EN GEZAMENLIJKE ACTIEPLANNEN
(ARTIKEL 101, ONDER H, EN 111, LID 3, VAN VERORDENING (EU) NR. 1303/2013)**

10.1. Grote projecten

Tabel 12: Grote projecten

Project	CCI	Status van het grote project	Totale investeringen	Totale subsidiabele kosten	Geplande datum van kennisgeving / indiening	Datum van de stilzwingende toestemming/g oedkeuring door de Commissie	Geplande start van de uitvoering (jaar, kwartaal)	Geplande voltooiingsdatum	Prioritaire as / Investeringsprioriteiten	Huidige stand van uitvoering — financiële vorderingen (% van de uitgaven die zijn gecertificeerd tegenover de Commissie ten opzichte van de totale subsidiabele kosten)	Huidige stand van uitvoering — materiële vorderingen Belangrijkste uitvoeringsfase van het project	Belangrijkste outputs	Datum van ondertekening van de eerste opdracht voor werken	Opmerkingen

Belangrijke problemen bij de uitvoering van grote projecten en maatregelen die zijn genomen om deze te verhelpen

Niet van toepassing, geen sprake van grote projecten in het OPZuid.

Geplande wijzigingen in de lijst met grote projecten in het operationele programma

Niet van toepassing

10.2. Gezamenlijke actieplannen

De vorderingen bij de uitvoering van de verschillende fasen van de gezamenlijke actieplannen

Niet van toepassing

Tabel 13: Gezamenlijke actieplannen (JAP)

Titel van het JAP	CCI	Uitvoering van de fasen van het JAP	Totale subsidiabele kosten	Totale overheidssteun	OP-bijdrage aan het JAP	Prioritaire as	Soort JAP	[Geplande] indiening bij de Commissie	[Geplande] start van de uitvoering	[Geplande] voltooiing	Belangrijkste outputs en resultaten	Totale subsidiabele uitgaven die zijn gecertificeerd tegenover de Commissie	Opmerkingen
-------------------	-----	-------------------------------------	----------------------------	-----------------------	-------------------------	----------------	-----------	---------------------------------------	------------------------------------	-----------------------	-------------------------------------	---	-------------

Aanzienlijke problemen en genomen maatregelen om deze te verhelpen

Niet van toepassing

DEEL BIN 2017 EN 2019 IN TE DIENEN VERSLAG EN EINDVERSLAG OVER DE UITVOERING(artikel 50, lid 4, en artikel 111, leden 3 en 4, van Verordening (EU) nr. 1303/2013)

11. BEOORDELING VAN DE UITVOERING VAN HET OPERATIONELE PROGRAMMA (ARTIKELEN 50, LID 4 EN 111, LID 4, VAN VERORDENING (EU) NR. 1303/2013)

11.1. Informatie in Deel A en verwezenlijking van de doelstellingen van het programma (artikel 50, lid 4, van Verordening (EU) nr. 1303/2013)

Prioritaire as	1 - Innovatiebevordering
----------------	--------------------------

De voortgang van het programma binnen prioritaire as 1 innovatiebevordering loopt naar verwachting. De geselecteerde acties passen binnen de doelstelling zoals deze is omschreven in het programmadocument. De deskundigen commissie houdt in haar selectie hier expliciet rekening mee door middel van het criterium ‘passendheid binnen het programma’. Door het werken met openstellingen is de financiële voortgang goed te managen. Op dit moment is het grootste gedeelte van de prioriteit reeds geëncmitteerd. In 2016 zijn de eerste voortgangsrapportages binnengekomen en op basis hiervan zijn er geen problemen voorzien in het kader van de declaratie.

Het prestatiekader loopt wat betreft het aantal geëncmitteerde indicatoren voor op de prognose. Echter er zijn nog geen indicatoren vastgesteld omdat er nog geen project is afgerond. In 2017 zal er een directere monitoring op plaats moeten vinden zodat de projecten die zijn geëncmitteerd ook daadwerkelijk worden afgerond zodat de indicatoren ook kunnen worden gerealiseerd.

Binnen de openstellingen wordt direct rekening gehouden met de resultaatsindicatoren zoals deze zijn vastgesteld in het programma. De openstelling 1B1 richt zich op samenwerking tussen MKB en kennisinstellingen, de openstelling 1B2 op valorisatie in het MKB en stimuleert dat de omzet in innovatie in het MKB toeneemt en de openstelling 1B3 richt zich op het verkleinen van de arbeidsvraag/ aanbod van technisch personeel in HBO en WO. De projecten worden daar ook als zodanig op beoordeeld en op getoetst. Constatering is dat de projecten die zijn gehonoreerd allen een bijdrage leveren aan de resultaatsindicator. Alhoewel de cijfers van de resultaatindicator nog niet beschikbaar zijn, is ons beeld dat de constante focus op samenwerking en innovatie vanuit het EFRO-programma eraan bijdraagt dat samenwerking bij innovatie steeds verder inbedt in de regionale economie, in een reeds bestaande infrastructuur. We merken dat partijen er meer ervaren in worden en dat samenwerking eerder tot stand komt. Dit blijkt zowel uit het aantal subsidieaanvragen van samenwerkingsprojecten als uit de kwaliteit hiervan. We zien ook verbetering in het vastleggen van afspraken over taken en verantwoordelijkheden. Op deze aspecten is echter blijvende aandacht noodzakelijk, omdat deze afspraken cruciaal kunnen zijn voor de slagingskans van een samenwerkingsproject. Ook van het aandeel bedrijven dat nieuwe producten introduceert op de markt zijn nog geen recente cijfers beschikbaar. Naast de inhoud van de regelingen, die in de meeste gevallen gericht op het komen van kennis en kunde naar kassa, is het belang dat aan business cases wordt gehecht in de beoordeling van projecten belangrijk voor deze resultaatindicator. Alleen projecten met een goed doordachte en uitgewerkte business case komen in aanmerking voor subsidie, omdat deze projecten hiermee ook de grootste kans hebben om daadwerkelijk een product op de markt te introduceren.

--

Prioritaire as	2 - Koolstofarme economie
----------------	---------------------------

De voortgang van prioriteit 2 loopt conform planning. De projecten die in 2015 zijn goedgekeurd zijn in 2016 gecommitteerd. De financiële en materiele voortgang binnen deze prioriteit loopt goed. Er zijn nog geen projecten vastgesteld en dus nog geen indicatoren gerealiseerd. De verwachting is dat de mijlpalen zullen worden gerealiseerd. Ook hier worden in de beoordeling expliciet de bijdrage aan de resultaatindicator getoetst. De projecten die worden uitgevoerd zullen bij succes van het project een businesscase kunnen uitrollen. De businesscase speelt hierin dus ook duidelijk een rol bij de toekenning voor de subsidie.

Stimulus heeft voor deze prioriteit wel een aantal bijeenkomsten gepland om de animo voor geschikte projecten te vergroten. Tijdens de sluiting van de tender in 2017 zal blijken of deze inspanning ook daadwerkelijk iets heeft opgeleverd. Uit het veld komt namelijk naar voren dat de hoeveelheid projecten voor deze prioriteit niet zo hoog is als de animo in prioriteit 1.

Prioritaire as	3 - Technische bijstand
----------------	-------------------------

De uitvoering binnen technische bijstand loopt goed. Stimulus Programmamanagement is de afdeling van de provincie Noord-Brabant die het OPZuid uitvoert, in nauwe samenwerking met steunpunten bij de provincies Limburg en Zeeland en het G32 Steden netwerk. Stimulus adviseert en faciliteert projectaanvragers en -uitvoerders en controleert de voortgang en rechtmatigheid van de projecten. De doelstellingen die binnen deze prioritaire as worden voorgesteld zullen worden behaald.

11.2. Specifieke acties die zijn uitgevoerd om de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen en discriminatie te voorkomen, met name de bevordering van de toegankelijkheid voor mensen met een handicap, en de regelingen die zijn getroffen om de integratie van het genderperspectief in het operationele programma en in concrete acties te waarborgen (artikelen 50, lid 4 en 111, lid 4, tweede alinea, onder e), van Verordening (EU) nr. 1303/2013)

Binnen de vereisten van de openstellingen wordt getoetst dat de specifieke acties die worden gehonoreerd niet in strijd zijn met het gelijkheidsbeginsel zoals in art. 7 Vo (EU) nr. 1303/ 2013) opgenomen. In de projectplannen van de ingediende projecten wordt tevens expliciet een hoofdstuk opgenomen over deze grondbeginselen. Op basis hiervan kan de toets worden uitgevoerd en kan worden geconcludeerd dat de acties niet in strijd zijn met de genoemde beginselen.

11.3. Duurzame ontwikkeling (artikelen 50, lid 4 en 111, lid 4, tweede alinea, onder f), van Verordening (EU) nr. 1303/2013)

Binnen de selectiecriteria voor de projecten is een criterium opgenomen dat expliciet toetst aan 'duurzame ontwikkeling'. In de projectplannen worden de indieners gevraagd om een hoofdstuk op te nemen in hoeverre zij aan duurzame ontwikkeling bijdragen. Dit wordt vaak aangeduid via de people, planet, profit indeling.

11.4. Verslaglegging van de steun die is gebruikt voor doelstellingen op het gebied van klimaatverandering (artikel 50, lid 4, van Verordening (EU) nr. 1303/2013)

Prioritaire as	Amount of support to be used for climate change objectives (EUR)	Proportion of total allocation to the operational programme (%)
2	9.781.284,79	28,69%
Totaal	9.781.284,79	8,61%

Op het gebied van klimaatverandering wordt met name gekeken binnen prioriteit 2 koolstofarme economie. Deze projecten hebben allemaal een bijdrage aan de klimaatverandering. De vereisten binnen de subsidieregeling geeft aan dat de projecten moeten voldoen aan slimme uitrol van bestaande technologieën betreffende CO² reductie. Dit geeft expliciet een invloed op klimaat verandering weer.

11.5. Rol van partners bij de uitvoering van het programma

De stakeholders zoals deze geconsulteerd zijn in de voorbereiding van het programma hebben een belangrijke rol binnen de governance in de uitvoering van het OPZuid. Naast de formele rol die deze organisaties spelen met een lidmaatschap binnen de stuurgroep en CvT, zijn er ook regelmatig bijeenkomsten met betrokkenen van deze organisaties. Ter illustratie is er in november 2016 een heidag georganiseerd waarbij er stil gestaan is bij de voortgang van het programma. Hierbij is uitvoerig de stand van zaken en zijn de geselecteerde projecten besproken. Daarnaast was er ruimte om feedback te geven op de stand van zaken. De triple helix organisaties alsmede alle andere betrokkenen bij de tot standkoing van het OPZuid waren bij deze heidag aanwezig.

In de projectontwikkeling en programmasturing speelt 'het veld' een belangrijke rol. Triple helix-organisaties en regionale ontwikkelingsmaatschappijen bieden ondersteuning bij de ontwikkeling van kwalitatief goede projecten, die aansluiten bij de RIS3 van Zuid-Nederland, en bij het leggen van verbindingen met potentiële projectpartners. Ondernemers en kennisinstellingen met een projectplan, kunnen bij hen terecht.

Een stuurgroep, die bestaat uit vertegenwoordigers van de zeven triple helix

organisaties, de provincies en de steden in Zuid Nederland, is verantwoordelijk voor de strategisch inhoudelijke sturing op programmaniveau. Dit is een verandering ten opzichte van de subsidieperiode 2007-2013, toen de stuurgroepen voornamelijk op het niveau van projectbeoordeling en -selectie opereerden. De stuurgroep is in 2016 in totaal twee keer bijeen gekomen. In deze vergaderingen stond de strategische invulling van het programma voor 2016 en 2017 centraal.

12. VERPLICHTE INFORMATIE EN BEOORDELING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 111, LID 4, EERSTE ALINEA, ONDER A) EN B), VAN VERORDENING (EU) NR. 1303/2013

12.1. De vorderingen bij de uitvoering van het evaluatieplan en het vervolg dat aan de bevindingen van evaluaties is gegeven

Het programma heeft conform artikel 56 van Vo. (EU) 1303/2013 een evaluatieplan opgesteld om de doeltreffendheid, de doelmatigheid en het effect van het programma te meten en te evalueren. In dit (door het Comité van Toezicht vastgestelde) evaluatieplan is opgenomen dat het programma één tussentijdse evaluatie zal uitvoeren, bestaande uit meerdere deelonderzoeken. Begin 2017 worden de voorbereidende activiteiten voor de evaluatie gestart, de daadwerkelijke evaluatie staat gepland voor 2018. Begin 2019 dient de evaluatie definitief te worden gemaakt, waarna opvolging kan worden gegeven aan de uitkomsten van de evaluatie.

12.2. De resultaten van de voorlichtings- en publiciteitsmaatregelen voor de fondsen die zijn uitgevoerd in het kader van de communicatiestrategie

In aanloop naar openstellingen zet Stimulus Programmamanagement diverse middelen in om de doelgroepen te informeren over het OPZuid in het algemeen en de openstellingen in het bijzonder. Zo is er een nieuwe website gebouwd, met daarop uitgebreide informatie over de subsidiemogelijkheden en procedures. Aan deze website is in 2016 een uitgebreid projectportfolio toegevoegd. Nu zijn alle projecten van het OPZuid maar ook van andere programma's die stimulus uitvoert, uitvoerig terug te vinden op de website.

**13. MAATREGELEN DIE ZIJN GENOMEN OM TE VOLDOEN AAN EX-ANTEVOORWAARDEN (ARTIKEL 50, LID 4, VAN VERORDENING (EU) NR. 1303/2013) (KAN WORDEN OPGENOMEN IN HET IN 2016 IN TE DIENEN VERSLAG) (ZIE PUNT 9). VERPLICHT IN HET IN 2017 IN TE DIENEN VERSLAG)
OPTIE: VOORTGANGSVERSLAG**

14. AANVULLENDE INFORMATIE DIE KAN WORDEN TOEGEVOEGD, AFHANKELIJK VAN DE INHOUD EN DE DOELSTELLINGEN VAN HET OPERATIONELE PROGRAMMA (ARTIKEL 111, LID 4, TWEEDE ALINEA, ONDER A), B), C), D), G) EN H), VAN VERORDENING (EU) NR. 1303/2013)

14.1. De vorderingen bij de uitvoering van de geïntegreerde aanpak voor territoriale ontwikkeling, met inbegrip van de ontwikkeling van regio's met demografische uitdagingen en permanente of natuurlijke belemmeringen, duurzame stedelijke ontwikkeling, en vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling in het kader van het operationele programma

Niet van toepassing

14.2. De vorderingen bij de uitvoering van acties ter vergroting van de capaciteit van de autoriteiten van de lidstaten en van de begunstigden om de fondsen administratief te beheren en te gebruiken

Niet van toepassing

14.3. De vorderingen bij de uitvoering van interregionale en transnationale acties

Niet van toepassing

14.4. In voorkomend geval, de bijdrage aan macro-regionale en zeebekkenstrategieën

As stipulated by the Regulation (EU) No 1303/2013, article 27(3) on the "content of programmes", article 96(3)(e) on the "content, adoption and amendment of operational programmes under the Investment for growth and jobs goal", article 111(3), article (4)(d) on "implementation reports for the Investment for growth and jobs goal", and Annex 1, section 7.3 on "contribution of mainstream programmes to macro-regional and sea-basin strategies, this programme contributes to MRS(s) and/or SBS:

Niet van toepassing

- EU-strategie voor het Oostzeegebied (EUSBSR)
- EU-strategie voor het Donaugebied (EUSDR)
- EU-strategie voor de Adriatisch-Ionische regio (EUSAIR)
- EU-strategie voor het Alpengebied (EUSALP)
- Strategie voor het Atlantische Zeegebied (ATLSBS)

14.5. De vorderingen bij de uitvoering van eventuele acties op het gebied van sociale innovatie

Niet van toepassing

14.6. De vorderingen bij de uitvoering van maatregelen om te voorzien in de specifieke behoeften van de geografische gebieden die het hardst door armoede worden getroffen of van doelgroepen die het grootste risico lopen te worden gediscrimineerd in verband met armoede of sociaal uitgesloten te worden, waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan gemarginaliseerde gemeenschappen en personen met een handicap, langdurig werklozen en werkloze jongeren, met vermelding van de gebruikte financiële middelen, in voorkomend geval

Niet van toepassing

15. FINANCIËLE INFORMATIE OP HET NIVEAU VAN DE PRIORITAIRE AS EN HET OPERATIONELE PROGRAMMA (ARTIKELEN 21, LID 2, EN 22, LID 7, VAN VERORDENING (EU) NR. 1303/2013)

16. SLIMME, DUURZAME EN INCLUSIEVE GROEI (OPTIE VOORTGANGSVERSLAG)SLIMME, DUURZAME EN INCLUSIEVE GROEI (OPTIE VOORTGANGSVERSLAG)

Informatie over en beoordeling van de programmabijdrage tot het verwezenlijken van de strategie van de Unie voor een slimme, duurzame en inclusieve groei. Informatie over en beoordeling van de programmabijdrage tot het verwezenlijken van de strategie van de Unie voor een slimme, duurzame en inclusieve groei.

Niet van toepassing

17. KWESTIES DIE GEVOLGEN HEBBEN VOOR DE PRESTATIES VAN HET PROGRAMMA EN DE GENOMEN MAATREGELEN — PRESTATIEKADER (ARTIKEL 50, LID 2, VAN VERORDENING (EU) NR. 1303/2013)

Wanneer de beoordeling van de geboekte voortgang met betrekking tot de mijlpalen en doelstellingen zoals vastgesteld in het prestatiekader laat zien dat bepaalde mijlpalen en doelstellingen niet zijn bereikt, moeten lidstaten aangeven wat de redenen zijn voor het niet realiseren van deze mijlpalen in het verslag van 2019 (voor mijlpalen) en in het definitieve uitvoeringsverslag (voor de doelstellingen).

Niet van toepassing

Documenten

Documenttitel	Documenttype	Datum van het document	Lokale verwijzing	Verwijzing van de Commissie	Bestanden	Verzenddatum	Verzonden door
Publiekssamenvatting Jaarverslag 2016	Publiekssamenvatting	28-jun-2017		Ares(2017)32406 97	Jaarverslag 2016	28-jun-2017	nliebrpi